

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Directie Inhoud**

aan De leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking

datum 8 december 2021

Betreffende wetsvoorstel:

35925 XVII

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (XVII) voor het jaar 2022

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 7 december 2021 aangenomen door de Tweede Kamer.

Voor: SP, GroenLinks, Volt, DENK, PvdA, Fractie Den Haan, D66, ChristenUnie, VVD, SGP, Lid Omtzigt, CDA, JA21 en BBB.

Tegen: PVV, PvdD, FVD, Groep Van Haga en BIJ1.

Aangenomen amendementen

Artikel 3 Sociale vooruitgang

Artikel 4 Vrede, veiligheid en duurzame ontwikkeling

12 → 13 → 17 → **18** (Hammelburg c.s.) over aanvullende middelen voor het Civic Space Fund

Indieners wensen met dit amendement € 7,5 miljoen toe te kennen aan de middelen voor artikel 3.3 Maatschappelijk Middenveld. Dekking wordt gevonden in de niet-juridisch verplichte uitgaven van artikel 4.

Corona heeft een keiharde impact gehad op het maatschappelijk middenveld in ontwikkelingslanden. De maatschappelijke en financiële ruimte voor NGO's en mensenrechtenactivisten om hun werk te doen, nam aanzienlijk af. Terwijl de financiering voor het maatschappelijk middenveld wereldwijd afneemt, nemen de kosten door Corona

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 8 december 2021

blad 2

toe. De impact op organisaties die zich primair richten op de meest kwetsbare groepen, zoals vrouwen en meisjes, LHB-, trans- en intersekse personen en mensen met een handicap, is onevenredig hard. Hierdoor dreigen organisaties en daarmee de jarenlange duurzame versterking door Nederland deels te worden vernietigd, met alle consequenties van dien. Dit vraagt om extra ondersteuning aan maatschappelijke middenveldorganisaties, gericht op de meest kwetsbare groepen die het hardst zijn getroffen. De met dit amendement vrijgemaakte middelen zijn bestemd voor het Civic Space Fund.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, PvdA, PvdD, Fractie Den Haan, D66, ChristenUnie, VVD, Lid Omtzigt, CDA en BBB.

Artikel 3 Sociale vooruitgang

14 (Ceder en Kuik) over aanvullende middelen voor het Fonds Bestrijding Kinderprostitutie

Het commercieel seksueel uitbuiten van kinderen komt nog altijd op grote schaal voor en maakt miljoenen slachtoffers. De regering heeft het Fonds Bestrijding Kinderprostitutie opgericht, maar trekt hier in 2022 slechts 2,5 miljoen euro voor uit. Daarom wordt met dit amendement beoogd hier ook volgend jaar 5 miljoen euro voor uit te trekken. Dekking wordt gevonden binnen artikel 3 Sociale vooruitgang in het nog niet verplichte deel van de bijdragen aan enkele internationale organisaties.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, Volt, DENK, PvdA, PvdD, Fractie Den Haan, D66, ChristenUnie, VVD, SGP, Lid Omtzigt, CDA, JA21, BBB, FVD en Groep Van Haga.

Verworpen en ingetrokken amendementen

Artikel 2 Duurzame ontwikkeling, voedselzekerheid, water en klimaat

16 (Teunissen) over middelen voor de voedselsoevereiniteit en de eiwittransitie in landen elders

Eén van de grote veroorzakers van de klimaat- en biodiversiteitsnoodtoestand is de wereldwijde vee-industrie. De productie van dierlijke eiwitten neemt enorm veel ruimte in. Waardevolle bos- en andere natuurgronden worden omgezet in landbouwgrond, wat leidt tot een forse hogere CO₂-uitstoot en massaal biodiversiteitsverlies. In veel gebieden, bijvoorbeeld in Zuid-Amerika, gaat dit regelmatig gepaard met schrijnende gevallen van landroof, waarbij de oorspronkelijke bevolking wordt verdreven ten gunste van de veehouderij en de veevoerteelt. Ook stoten landbouwdieren gassen en vloeistoffen uit die leiden tot temperatuurstijging en milieuverontreiniging. Het IPCC laat bovendien zien dat de voedselverspilling door de productie en consumptie van dierlijke producten enorm is. Rundvlees, varkensvlees, zuivel, kippenvlees en eieren leiden tot opportuiniteitsverlies van voedsel van respectievelijk 96%, 90%, 75%, 50%, en 40%. De Voedsel- en Landbouworganisatie FAO heeft becijferd dat 80% van de wereldwijde landbouwgrond gebruikt wordt door en voor de veehouderij. Onderzoekers van de Universiteit van Oxford hebben uitgerekend dat 75% minder landbouwgrond nodig is indien dieren volledig uit de voedselketen zouden verdwijnen. Het absolute richtsnoer zou moeten zijn om een eerlijke

datum 8 december 2021

blad 3

voedselverdeling te realiseren waarbij zo veel mogelijk landbouwgrond wordt teruggeven aan de natuur, zodat we nog een kans hebben om de klimaat- en biodiversiteitscrisis effectief te bestrijden. Dat kan alleen als de voedselketen in de basis wordt ingericht op plantaardige producten. Het grote voordeel van het dier zo veel mogelijk uit de voedselketen halen in vergelijking met andere klimaatmaatregelen is dat het relatief een eenvoudige maatregel is. Met het drastisch verminderen van onze afhankelijkheid van dierlijke producten kan met relatief weinig inspanning grote klimaat- en biodiversiteitswinst worden geboekt. De plantaardige eiwittransitie is hierbij cruciaal. Op dit moment ontberen zowel de Kringlooplandbouwvisie van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid als in Investeren in Perspectief van de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking de ambitie en de middelen om deze eiwittransitie vorm te geven.

Dit amendement voegt extra middelen toe voor de voedselsoevereiniteit en de eiwittransitie in landen elders. Deze middelen moeten gaan naar lokale initiatieven die gericht zijn op een gediversifieerde natuurinclusieve plantaardige landbouw, die in de plaats komt van landbouwsystemen die ontaarden in monoculturen waarin lokale boeren in het mondiale Zuiden gereduceerd worden tot de toeleveranciers voor veevoer. De dekking wordt gevonden door middel van een in te dienen amendement op de begroting van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over het verlagen van de middelen ten behoeve van de Landbouwraden. De Landbouwraden zijn overal ter wereld actief om de Nederlandse overproductie van dierlijke producten zo veel als mogelijk op lokale markten gedumpt te krijgen. Deze Landbouwraden verliezen razendsnel aan relevantie, aangezien Kringloopvisie van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid op termijn een einde zal moeten maken aan het gesleep met voedsel over de wereld. Daarnaast is de agressieve Nederlandse exportstrategie die door de Landbouwraden in praktijk worden gebracht desastreus voor de Nederlandse klimaatdoelstellingen en de landbouw en boeren in landen elders. Een inperking van deze Landbouwraden valt derhalve beleidsmatig volledig te verantwoorden, maar draagt ook bij aan de morele plicht om voedselsoevereiniteit en voedselzekerheid niet onder druk te (blijven) zetten ten behoeve van de eigen korte termijn economische belangen.

Ingetrokken.

Artikel 3 Sociale vooruitgang

Artikel 5 Multilaterale samenwerking en overige inzet

15 (Gijs van Dijk en Van der Lee) over extra middelen voor het Civic Space Fund

De constatering van het kabinet dat de ruimte voor het maatschappelijk middenveld in toenemende mate onder druk staat en steun aan het versterken van het maatschappelijk middenveld daarom nodig is, is meer dan terecht. De neerwaartse trend op het gebied van mensenrechten en democratie is dusdanig groot dat hiervoor extra middelen beschikbaar zouden moeten komen, bovenop de huidige inzet en naast de inzet via multilaterale kanalen. Juist rechtstreekse steun aan lokale organisaties die opkomen voor onder meer journalisten, vakbonden, milieuactivisten, de LHBTI gemeenschap, mensenrechtenverdedigers, inheemse groepen, etnische minderheden, jongeren, vrouwen en meisjes kan een verschil maken. Ook is het belangrijk dat organisaties werkzaam op

datum 8 december 2021

blad 4

verschillende thema's en met verschillende invalshoeken de handen in elkaar kunnen slaan om die ruimte gezamenlijk te verdedigen onder meer op thema overstijgende onderwerpen zoals beperkende CSO wetgeving. Met dit amendement willen indieners de middelen voor het Civic Space Fund verhogen. Dekking voor dit amendement wordt gevonden in de niet-juridisch verplichte uitgaven van artikel 5.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, PvdA, PvdD, Fractie Den Haan, Lid Omtzigt en BBB.

Artikel 1 Duurzame economische ontwikkeling, handel en investeringen

Artikel 4 Vrede, veiligheid en duurzame ontwikkeling

11 (Jasper van Dijk) over aanvullende middelen voor humanitaire noodhulp

Met dit amendement wordt artikel 4.1 Humanitaire noodhulp met 30 miljoen euro verhoogd. De dekking hiervoor wordt gevonden in de niet-juridisch verplichte uitgaven in artikel 1.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, PvdA, PvdD, Fractie Den Haan, SGP, Lid Omtzigt, JA21 en BBB.